Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 786777
Zaaknummer: 889394

Houten, 23 september 2025

gemeente Houten

Onderwerp:
Programmabegroting 2026

Beslispunten:
1. De Programmabegroting 2026 vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. De ontrekking van € 160.453 uit de vrije algemene reserve ten behoeve van het presenteren van een sluitende begroting;.
   b. Het vrijgeven van de investeringen voor de uitvoering met een totale omvang van € 2.639.774;
   c. Het subsidieplafond met een totale omvang € 6.274.895.
2. In te stemmen met het gepresenteerde meerjarenperspectief 2027–2029 als uitgangspunt voor toekomstige besluitvorming.

Samenvatting
De Programmabegroting 2026 vormt het centrale beleids- en sturingsdocument van de gemeente Houten. Zij geeft inzicht in hoe de koers en ambities van het huidige college worden vertaald naar concrete activiteiten, maatschappelijke resultaten en de daarbij benodigde financiële middelen. De begroting biedt de raad en inwoners duidelijkheid over de prioriteiten van het college en de manier waarop beleid en middelen met elkaar in balans worden gebracht.

In deze begroting is uitvoering gegeven aan motie 68 “Sturen op maatschappelijke resultaten”, waarmee de raad vroeg om een transparante en resultaatgerichte aanpak. Daarnaast zijn de transformatie- en bezuinigingsopgaven uit de Perspectiefnota 2026 volledig verwerkt. Zo borgt de begroting de continuïteit van beleid en dienstverlening in 2026 en biedt zij een stevig fundament voor de keuzes die in de komende jaren, in het bijzonder richting de Perspectiefnota 2027, nodig zijn.

Aanleiding
Voor u ligt de Programmabegroting 2026, waarin voor het begrotingsjaar 2026 een sluitend financieel beeld wordt gepresenteerd. Het meerjarenperspectief 2026-2029 laat zien dat het tekort van € 0,4 miljoen in 2027 binnen de begroting relatief op te vangen is, maar dat vanaf 2028 daadwerkelijke stappen ondernomen dienen te worden om een structureel financieel evenwicht te realiseren. Deze transparantie in het meerjarenperspectief maakt de financiële kwetsbaarheid voor de komende jaren inzichtelijk en stelt de raad in staat om de uitdagingen te overzien. Tegelijkertijd heeft het nieuwe college in 2026 de ruimte om op basis van dit beeld keuzes te maken en prioriteiten te stellen, met het oog op het structureel op orde brengen van de gemeentelijke financiën.

De Programmabegroting 2026 is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de door de raad vastgestelde Perspectiefnota 2026 en vormt het centrale instrument voor beleidsbepaling en sturing in het komende jaar en de daaropvolgende jaren.

Beoogd effect
Het doel van dit voorstel is de Programmabegroting 2026 door de raad vast te laten stellen. Daarmee wordt toestemming verleend voor het aangaan van verplichtingen en het doen van uitgaven zoals opgenomen in de programmabegroting 2025. Tevens wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om uiterlijk 15 november de vastgestelde begroting aan Gedeputeerde Staten aan te bieden (Gemeentewet artikel 191 lid 2).

Argumenten per beslispunt
1.1 Inzet algemene reserve: incidentele onttrekking van € 160.453 om 2026 sluitend te presenteren

Om 2026 sluitend te presenteren wordt een incidentele onttrekking van € 160.453 uit de vrije algemene reserve voorgesteld. Dit is in lijn met het provinciaal toezichtskader, tast het

weerstandsvermogen niet aan en kan als doelmatig worden beschouwd. De inzet van de reserve borgt de continuïteit van beleid in 2026.

1.2 Vrijgave van de investeringen (€ 2.639.774)
Het vrijgeven van de investeringen is noodzakelijk om de uitvoering van de in de programmabegroting opgenomen projecten en beleidsvoornemens mogelijk te maken.

1.3 Vrijgave van het subsidieplafond (€ 6.274.895)
Het vaststellen van het subsidieplafond biedt kaders voor de toekenning van subsidies aan maatschappelijke organisaties, verenigingen en instellingen.

1.4 Moties en amendementen
Alle amendementen uit de Perspectiefnota 2026 zijn volledig verwerkt in de Programmabegroting 2026. De uitvoering van aangenomen moties geschiedt conform de vastgestelde afspraken, inclusief financiële dekking, personele impact en de wijze van terugkoppeling richting de raad.

1.5 Uitvoering motie 68 “Sturen op maatschappelijke resultaten”
De Programmabegroting 2026 is transparanter en resultaatgerichter dan voorgaande jaren. Beleidsdoelen, activiteiten en middelen zijn concreet gekoppeld en de Sociale Koers 2026–2029 is geïntegreerd. Een publieksvriendelijke infographic geeft in één oogopslag inzicht in beleid, keuzes en financiële onderbouwing. Voor de doorgevoerde verbeteringen wordt verwezen naar hoofdstuk Leeswijzer van de Programmabegroting 2026

2.1 Meerjarenperspectief niet sluitend
Het meerjarenperspectief 2027–2029 laat oplopende tekorten zien van circa € 0,4 miljoen in 2027, € 3,8 miljoen in 2028 en € 3,6 miljoen in 2029. Door de besluiten in de Perspectiefnota 2026 en de meicirculaire 2025 is het beeld aanzienlijk verbeterd ten opzichte van het oorspronkelijke tekort.

2.2 Route en strategie naar een structureel meerjarenperspectief
Parallel aan de Programmabegroting 2026 wordt gewerkt aan een financieel-strategisch traject dat de basis vormt voor de Perspectiefnota 2027 en een meer evenwichtig meerjarenperspectief moet opleveren. Hierbij staat structurele dekking, prioritering van maatschappelijke effecten en zorgvuldig faseren van investeringen centraal. Het nieuwe college wordt actief betrokken zodat keuzes aansluiten bij de politieke koers na de verkiezingen van 2026.

Kanttekeningen

1.1 Lokale ontwikkelingen
Belangrijke lokale opgaven, zoals gebiedsontwikkelingen, onderwijshuisvesting, verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en grote opgaven in het sociaal domein, zijn nog niet volledig financieel geborgd. Deze kunnen de komende jaren leiden tot hogere lasten en beperken de ruimte voor nieuw beleid.

1.2 Landelijke ontwikkelingen
De inkomsten van de gemeente zijn sterk afhankelijk van landelijke besluiten en het gemeentefonds. Houten is nadeelgemeente, waardoor wijzigingen in de verdeling direct effect hebben op de financiële positie. De circulaires blijven daarmee van grote invloed op het lokale meerjarenperspectief.

1.3 Programma Samen Leven is inhoudelijk nog in ontwikkeling
De Sociale Koers is vastgesteld, maar het uitvoeringsprogramma volgt eind 2025. Doelen en indicatoren zijn daardoor in deze begroting minder concreet dan bij andere programma’s. Verdere aanscherping vindt plaats in de Programmabegroting 2027.

2.1 Tweede bestuursrapportage 2025
De tweede bestuursrapportage 2025 wordt gelijktijdig aan de raad voorgelegd. De structurele effecten zijn nog niet verwerkt in deze begroting, maar worden meegenomen richting de Perspectiefnota 2027.

Participatie

N.v.t.

Financiën en formatie

De Programmabegroting 2026 sluit in evenwicht door de incidentele inzet van de vrije algemene reserve. Voor de jaren daarna laten de ramingen tekorten zien die oplopen tot ruim € 3,8 miljoen in 2028. Voor de toelichting op de financiële situatie van de gemeente wordt verwezen naar hoofdstuk Financieel Perspectief in de Programmabegroting 2026

Communicatie

Na vaststelling door de raad wordt de Programmabegroting gepubliceerd via de gebruikelijke gemeentelijke kanalen. Tegelijkertijd wordt een persbericht verspreid.

Voortgang

Na vaststelling door de raad start de uitvoering van de Programmabegroting 2026. Tegelijkertijd wordt de vastgestelde begroting conform de wettelijke verplichtingen uiterlijk op 15 november ingediend bij Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.

Evaluatie

N.v.t.

Houten, 23 september 2025
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,

de secretaris,	de burgemeester,
R. van Netten	H.C. Heerschop

Bijlagen

Programmabegroting 2026

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Daan Vermeulen
2e PoHo:

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 786777

Onderwerp
Programmabegroting 2026

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 september 2025 gelezen en besluit:

1. De Programmabegroting 2026 vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. De ontrekking van € 160.453 uit de vrije algemene reserve ten behoeve van het presenteren van een sluitende begroting;.
   b. Het vrijgeven van de investeringen voor de uitvoering met een totale omvang van € 2.639.774;
   c. Het subsidieplafond met een totale omvang € 6.274.895.
2. In te stemmen met het gepresenteerde meerjarenperspectief 2027–2029 als uitgangspunt voor toekomstige besluitvorming.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 13 november 2025.

De raad van de gemeente Houten,
De griffier a.i.

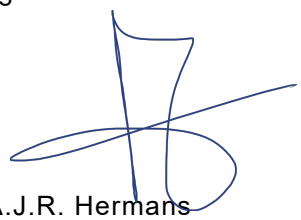

M.A.J.R. Hermans

de voorzitter,

H.C. Heerschop